

Schakend Nederland - juni 1993

Prof. dr. H.J. van den Herik: Vol ontzag

De schaakwereld is een kleine wereld; volgens sommigen is het een afspiegeling van de grote wereld. De vraag uit de grote wereld of een ambtenaar moet wijken voor een *beschikkende* computer heeft de afgelopen maanden in de kranten veel aandacht gekregen (bijv. *NRC/Handelsblad*, 13 mei 1993). In de verslagen was een vergelijkende plaats ingeruimd voor de positie van de schaakcomputer in de schaakwereld. Dit kwam omdat het preadvies voor de vereniging van het Administratief Recht deze vergelijking ook trok.

En zie, wat vorig jaar door Ligterink (zie SN 92-7, pp. 22-23) nog voor onmogelijk werd gehouden, voltrok zich dit jaar: de computers wonnen in het AEGON-toernooi de competitie van de deelnemende mensen. Er was zes ronden lang bewondering, bij sommigen instemming (nu gebeurt wat we hebben zien aankomen) en bij anderen ontzag (wat spelen ze sterk). Ligterinks argumenten van toen, (1) dichtgeschoven stellingen en (2) taxatie van dynamische stellingen, waren niet langer voldoende strategische richtlijnen om de mensen voor de 8e keer in een AEGON-toernooi de overwinning te verzekeren. Er dient rekening mee gehouden te worden dat het in de grote wereld net zo gaat.

Deelnemers

Het 8e Aegon-toernooi omvatte 64 deelnemers: 32 computers en 32 mensen. Beide groeperingen hadden een variabele speelsterkte. Opnieuw was organisator Cock de Gorter er in geslaagd een bijzonder toernooi te organiseren: het sterkste tot nu toe. Er waren vijf grootmeesters: Bronstein, Nunn, Hort, Cifuentes en

Vol ontzag

■ JAAP VAN DEN HERIK

Ioseliani (damesgrootmeester) en twee IM's: Grooten en Ligterink. Zoals altijd speelden mensen alleen tegen computers en omgekeerd. Onder de computers vonden we wereldkampioen Chessmachine WK Madrid, en daarnaast uit dezelfde stal Chessmachine Schröder, Chessmachine The King Aegon, Chessmachine The King 2.0 en Tasc Chess System R30. Voorts was de vroegere toernooiwinnaar Hitech (Hans Berliner, Carnegie-Mellon University) aanwezig en ook Zugzwang (Paderborn, 2e op laatste WK in Madrid).

Uitslagen

Grootmeester David Bronstein, vorig jaar winnaar met 100%, won het toernooi opnieuw met sprankelend spel. Hij stond één remise toe. Naast hem kwam IGM John Nunn. Op de derde plaats zien we de eerste computer: Chessmachine The King Aegon, die 5 uit 6 scoorde (winst tegen: Krabbé, Löwenthal, Harmsen, Grooten en toen remises tegen Bronstein en Nunn). Een geweldig goede prestatie van programmeur Johan de Koning (TASC) en op de achtergrond natuurlijk van Wil Sparreboom die jaren geleden met Schröder en De Koning het Nederlandse computerschaak zo'n geweldige impuls heeft gegeven.

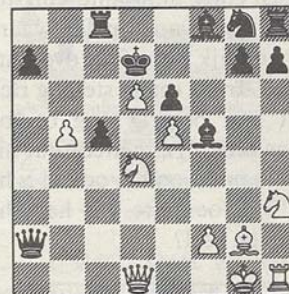
Enkele voorlopige conclusies zijn: (1) het is de vraag of de speelsterkte zoveel gestegen is t.o.v. vorig jaar, maar er zijn een aantal kleine dingen, zoals (2) betere afstemming openingsboeken op

evaluatiefuncties, (3) beter gebruik van snellere hardware, en (4) "fine tuning" van de evaluatiefuncties. Als u geïnteresseerd bent in de achtergronden hiervan dan bent u welkom op de 7e conferentie over Advances in Computer Chess (Maastricht 1-2 juli 1993; informatie bij 043-883504/3334). Voor deze conferentie zijn ook uitgenodigd ex-wereldkampioen Botwinnik en IGM Dr. J. Nunn.

Wit: Alexander Münnighoff
Zwart: Saitek Risc 2500

Aegon-toernooi, 2e ronde

1. d4 f5 2. g4 fxg4 3. e4 d5 4. e5 Lf5 5. Lg2 e6 6. h3 gxh3 7. Pxh3 c5 8. c4 Münnighoff: "Hiermee verbrandde ik alle schepen achter me" 8. ..., Pc6 9. cxd5 Pxd4 10. d6 Pc2+ Hoe komt hij terug? 11: Kf1 Dd7 12. Pa3 Pxa1 13. Le3 Pc2 14. Pxc2 Da4 15. b3 Da6+ Beter is 15. ..., Db5+. 16. Kg1 Kd7 17.

Lxc5 Tc8 18. b4 b6 19. Pd4 bxc5 20. b5 Dxa2

21. Lc6+ Txc6 22. bxc6+ Kd8 23. c7+ Kc8 24. Pxf5 Lxd6 25. Pxd6+ Kxc7 26. Pf7 Als prachtige echo. 26. ..., Ph6 27. Pxh8 Pf5 28. Pf4 Dc4 29. Pg2 h6 30. Pf7 Dd4 31. Dxd4 en zwart geeft het op. Münnighoff: "Ik heb deze partij boven mijn kracht gespeeld, maar ik ben er geweldig blij mee". Tja, als onderzoeker wist ik niet dat die computers zo uitdagend konden spelen.